

DIALOG

ET TIDSSKRIFT FRA PETROLEUMSTILSYNET

TRENDEN SKAL SNUS

*Howdan skal ditt selskap og
din organisasjon bidra?*

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

RESTEN ER OGSÅ HISTORIE

I denne utgaven av *Dialog* presenteres Ptils Hovedtema for 2017, *Trenden skal snus*. Her kan du lese om bakgrunnen for valget, og hvordan vi forventer at næringen skal arbeide med utfordringene.

Målet med *Dialog* er å åpne opp for diskusjon om aktuelle, sikkerhetsrelaterte tema. Vi ønsker å få med deg, ditt selskap og din organisasjon i debatten. Hva er de viktige problemstillinger næringen nå står overfor? Konkret: Hvordan kan den negative trenden snus?

Sikkerheten i petroleumsvirksomheten er vårt felles ansvar.

Ved inngangen til 2017 har vi 50 års oljehistorie bak oss. Neste kapittel skrives her og nå. Valgene vi tar i dag, former framtiden.

Les – og skriv historie!
Øyvind Midttun,
redaktør

TRENDEN SKAL SNUS

Vi har 50 års oljehistorie bak oss. Men hvordan vil neste kapittel av sikkerhetshistorien se ut? Gikk utviklingen i feil retning? Eller klarte vi å snu den bekymringsfulle utviklingen vi har sett de to siste årene?

Sommeren 1966 startet den aller første leteboringen på norsk sokkel. Det var en milepæl i norsk oljehistorie - og starten på en 50 år lang fortelling om oppturer og nedturer, jubel og katastrofe, tøffe tak og modige beslutninger.

Sikkerhet går som en rød tråd gjennom alle disse årene. Utviklingen har siden 1966 gått stadig framover, og det er ikke tvil om at Norge har oppnådd et høyt nivå for sikkerhet og arbeidsmiljø i petroleums-virksomheten.

Suksessen har vært tuftet på kunnskaps-utvikling, regelverksutvikling og læring fra

alvorlige hendelser. Formelen omfatter også ansvarlighet og partenes felles ambisjon om kontinuerlig forbedring.

Fem tiår etter at oljeeventyret startet, står næringen i dag overfor viktige utfordringer innenfor sikkerhet. På flere områder går utviklingen i feil retning.

For å få sikkerhetsutviklingen tilbake i rett spor, lanserer Ptil et Hovedtema for 2017 kalt *Trenden skal snus*.

Målet med satsingen er å påvirke næringen og oppnå synlige og målbare resultater.

Kort og godt: *Trenden skal snus*.

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

TRE SPISSINGER Ptil har valgt å spisse arbeidet med Hovedtema 2017 mot tre definerte områder:

PARTSSAMARBEID Det er økt press på partssamarbeidet i petroleumsnæringen, både i to- og trepartsperspektiv. Partssamarbeidet er sentralt i sikkerhetsarbeidet. Konsekvensene av svekket samarbeid kan blant annet bli at ledelsen i selskapene får dårligere underlag for viktige beslutninger, og at viktige veivalg er dårlig forankret blant arbeidstakerne.

ROBUSTHET Næringen gjennomfører store endringer for å kutte kostnader og effektivisere. Vi er bekymret for at næringens optimalisering fører til reduserte marginer knyttet til tekniske anlegg, operative systemer og organisasjoner. Konsekvensene av dette kan være svekket robusthet.

STANDARDISERING Petroleumsnæringen i Norge har vært langt framme når det gjelder standardisering og bruk av standarder. Nå observerer vi en utvikling som kan true normgrunnlaget som det funksjonelle regelverket er tuftet på.

Hovedtema 2017: TRENDEN SKAL SNUS

Næringen endres og utfordres. Presset øker. De to siste årene har vært preget av alvorlige hendelser og sikkerhetsmessige utfordringer. I 2017 skal utviklingen snus – med Ptil som pådriver og næringen som utøver.

Hvordan skal ditt selskap og din organisasjon bidra?

Fra hovedprioriteringer til HOVEDTEMA

Lanseringen av ett årlig Hovedtema innebærer at Ptil avslutter arbeidet med hovedprioriteringer. De fire prioriteringene fra 2016; *Barrierer, Nord, Ledelsesansvar og Sikkerse* avsluttes i denne formen ved inngangen til 2017. Arbeidet med disse områdene fortsetter i faste oppgaver og prosjekter i Ptil - og må også videreføres av næringen.

Hva vil vi OPPNÅ?

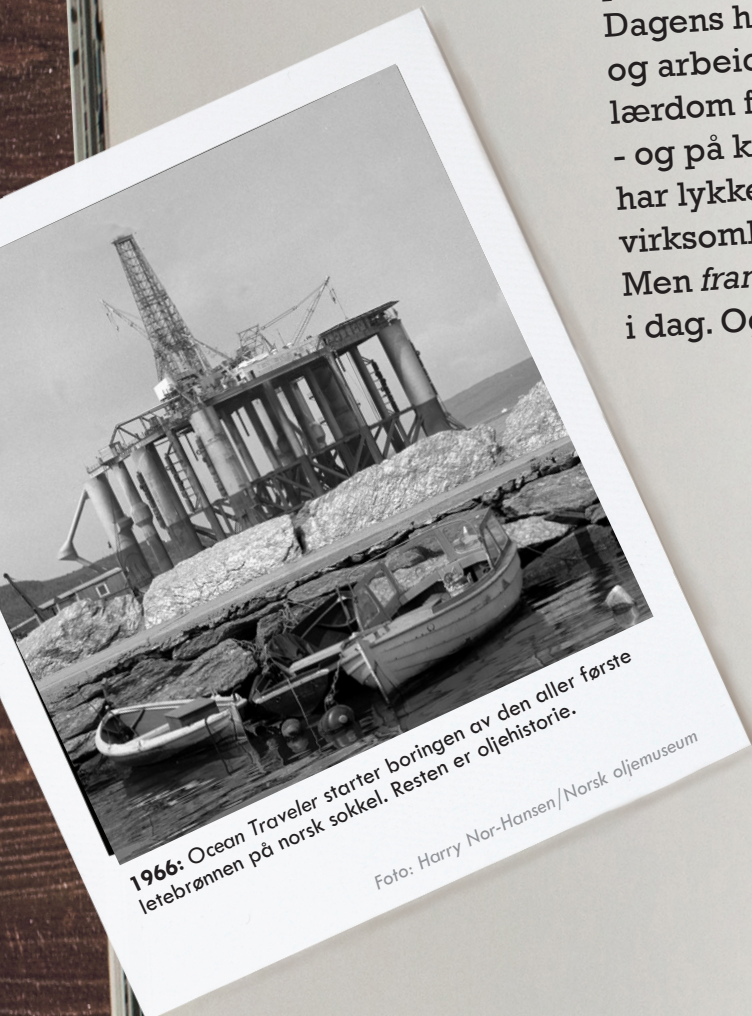
Hovedtemaet *Trenden skal snus* er gjeldende i ett år. Arbeidet med dette skal være høyt prioritert både i Ptil og industrien de neste månedene.

I løpet av 2017 vil Ptil gjennomføre en rekke tilsyn og prosjekter rettet mot selskapenes arbeid for å snu en bekymringsfull utvikling.

Effekten av innsatsen skal overvåkes og måles, både underveis og etterpå. Noen resultater av satsingen kan være raske å oppnå, andre vil det ta lenger tid å se effekten av.

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

Historien om Norge som oljenasjon er stolt og imponerende; men i perioder også trist. Dagens høye nivå for sikkerhet og arbeidsmiljø er tuftet på lærdom fra alvorlige hendelser - og på kunnskapen om alt som har lyktes gjennom 50 års virksomhet på sokkel og land. Men *framtidens* historie skrives i dag. Og i morgen.

1966: Ocean Traveler starter boringen av den aller første letebrønnen på norsk sokkel. Resten er oljehistorie.

Foto: Harry Nor-Hansen/Norsk oljemuseum

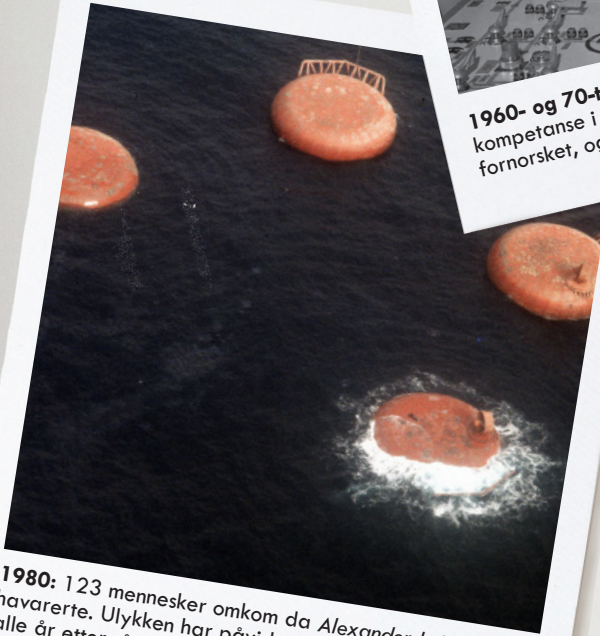
1977: Oljeutblåsningen på 2/4 B-innretningen på Ekofiskfeltet. Den første, og hittil eneste, alvorlige, ukontrollerte utblåsningen på norsk sokkel.

Foto: NTB Scanpix

1960- og 70-tallet: I starten dominerte utenlandsk kompetanse i Norge. Etter hvert ble oljencøringen fornorsknet, og cowboy-kulturen forsvant.

Foto: NTB Scanpix

1980: 123 mennesker omkom da Alexander L. Kielland havarerte. Ulykken har påvirket sikkerhetstenkingen i alle år etterpå.

Foto: NTB Scanpix

UTFORDRING:

Presset på næringen betyr at selskapene leter etter nye løsninger. Dette kan innebære forenklinger, reduserte utgifter og rasjonalisering, som på den andre siden kan bidra til større usikkerhet.

Vil de nye løsningene være robuste nok til å tåle morgendagens utfordringer? Klarer bransjen å styrke sikkerheten når kostnadsutt, nedbemanning og effektivisering dominerer?

Sagt på en annen måte: Vil beslutningene som tas i dag og i morgen, bidra til at vi unngår ulykker? Hvordan oppsummeres de neste 50 årene?

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

ROBUST betyr bunnsolid, kompakt, sterkt og slitesterkt; noe fysisk og mentalt motstandsdyktig, utholdende og varig.

ROBUST er noe som tåler vær og vind og tidens tann, som tåler endringer og det uforutsette.

ROBUST er et velegnet ord for å beskrive kravene til norsk petroleumsvirksomhet.

SPØRSMÅL: Hvordan skal ditt selskap og din organisasjon bidra?

SVAR:

1988: Piper Alpha-katastrofen på britisk sokkel førte til store forandringer i Storbritannia. Endringene var i stor grad inspirert av det norske sikkerhetsregimet.

Foto: Pa Photos

1980-tallet: Havbunnen i Ekofiskområdet synker på grunn av oljeutvinningen. I 1987 blir samtlige stålplattformer på feltsoner jekket opp seks meter

Foto: Shutterstock

Norsk sikkerhetshistorie skrives hver dag

1976: I norgeshistoriens dyreste brev avslår Oljedirektoratet i 1976 Mobil og Statoils plan for bygging av Statfjord B, og krever flytting av boligkvarteret.

Foto: Shutterstock

1985: Alexander L. Kielland-ulykken fører til omfattende endringer, blant annet med hensyn til organiseringen av myndighetsansvar. Den nye Petroleumsloven trer i kraft i 1985.

Foto: NTB Scanpix

UTFORDRING:

Hvordan kan vi lykkes med å bringe sikkerhetsutviklingen videre i norsk petroleumsvirksomhet? Hvor trykker skoen mest?

Regelverket er i hovedsak utformet med funksjonskrav som viser hvilket sikkerhetsnivå som skal oppnås. Mange av kravene suppleres av henvisninger til industristandarder og normer.

Kan vi beholde et funksjonsbasert regelverk dersom standardene forvitrer og ikke prioriteres, respekteres og brukes av selskapene? Hva er **alternativet** til dagens modell?

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

SPØRSMÅL: Hvordan skal ditt selskap og din organisasjon bidra?

SVAR:

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

2004: Petroleumstilsynet opprettes, med myndighetsansvar for sikkerhet, beredskap og arbeidsmiljø. Ansvaret omfatter også petroleumsanlegg på land.

Foto: Statoil

2010: Katastrofen på Deepwater Horizon i Mexicogolfen krever 11 menneskeliv. En rekke forbedringer iverksettes etter ulykken, også i Norge.

Foto: US Coast Guard

2016: Høsten 2016 passerer Statfjord fem milliarder fat oljeekvivalenter produsert. De tre innretningene på feltet har fått Ptil's samtykke til levetidsforlengelse.

Foto: EBM/OED

2015: Én person omkommer da en bølge treffer den flyttbare boreinnretningen COSL Innovator på Trollfeltet.

Kilde: Ptil

UTFORDRING:

Partssamarbeid er en bærebjelke i norsk petroleumsvirksomhet, ikke minst innenfor helse, miljø og sikkerhet. Et godt partssamarbeid forutsetter tillit mellom partene.

Økt press på industrien kan bety økt press på samhandlingen mellom partene. Topartssamarbeidet mellom ledelse og arbeidstakere kan bli truet. Når arbeidstakermedvirkningen ikke fungerer, svekkes grunnlaget for viktige beslutninger. På sikt kan dette føre til mindre robuste løsninger.

Også trepartssamarbeidet mellom selskaper, arbeidstakere og myndighetene utfordres i krevende tider.

Hvordan kan vi sikre oss at partssamarbeidet består i den pressede perioden næringen er inne i? Tar ledelsen i selskapene nok ansvar? Hva med myndighetene, de tillitsvalgte og fagforeningene?

Hvordan kan vi i fellesskap bevare en modell som er så viktig for næringens framtid og utvikling?

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

SPØRSMÅL: Hvordan skal ditt selskap og din organisasjon bidra?

SVAR:

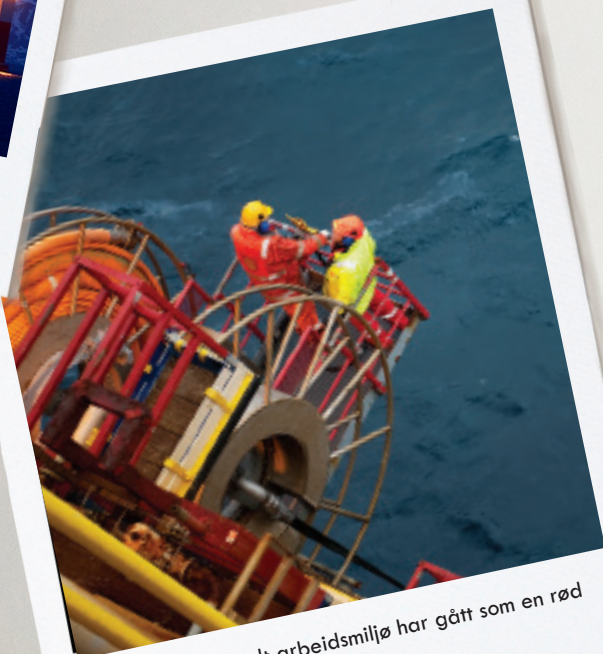
2016: Produksjonsstart på Goliat, det første oljefeltet i norsk del av Barentshavet. Et krevende prosjekt for både operatøren Eni og Pril.

Faksimile: TVP

2016: Oljehistorien fortsetter. Her jubles det over borestart for første produksjonsbrønn på Johan Sverdrupfeltet.

Foto: Arne Reidar Mortensen/Statoil

Kampen for et godt arbeidsmiljø har gått som en rød tråd gjennom oljehistorien.

Foto: Norske Shell/Alice Bergfall

Etter hvert som virksomheten flytter lenger nord i Barentshavet, stilles nye krav – også til redningsutstyr og beredskap.

Foto: Hansen Protection

Utvikling av enklere innretninger og nye driftsformer setter krav til næringens risikovurderinger.

Foto: Koninlijke Niestern Sander B.V.

Norsk sikkerhetshistorie skrives **hver** dag

TRENDEN SKAL SNUS

Næringen endres og utfordres. Presset øker. De to siste årene har vært preget av alvorlige hendelser og sikkerhetsmessige utfordringer. I 2017 skal utviklingen snus – med Ptil som pådriver og næringen som utøver.

Hvordan skal ditt selskap og din organisasjon bidra?

DIALOG

DIALOG utgis av
Petroleumstilsynet (Ptil)
www.ptil.no

REDAKSJON

Inger Anda (sjefredaktør/journalist)
Øyvind Midttun (redaktør/journalist)
Eileen Brundtland (nettredaktør)
Thor Gunnar Dahle (journalist)
Morten Gjerstad (videojournalist)
Janne N'Jai (grafisk designer)
Margrethe Hervik (distribusjon)
Gunlaug Leirvik (fotoassistent)

TRYKK: Kai Hansen Trykkeri
PAPIR: 190/100 g Highland Offset
OPPLAG: 6 700 norske,
2 200 engelske

Redaksjonen ble avsluttet
18. november 2016.

DIALOG

ISSN 1893-7284

Norsk sikkerhetshistorie
skrives **hver** dag

PETROLEUMSTILSYNET